

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการได้แก่ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวยอง ลื้อ อาข่า ชาวไทยอีสาน และ ชาวพื้นเมืองภาคเหนือ ที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง และ 2) ศึกษาแนวทางนำอัตลักษณ์หรือแบบแผน ความเชื่อ ความสัมพันธ์ทางสังคมในการดำเนินชีวิต โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังปรากฏชัดเจนและนำมาจัดการท่องเที่ยวได้ คืออัตลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรม อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านประเพณี ความเชื่อ การละเล่นและเพลงของกลุ่มชาติพันธุ์ รวมถึงอัตลักษณ์ด้านทักษะ องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชาติพันธุ์ชาวยองอาศัยอยู่มากที่สุด รองลงมาเป็นชาวพื้นเมืองเชียงใหม่ที่กระจายอยู่โดยรอบเวียงหนองล่อง ชาวอีสานพบมากในเขตตำบลโยนกและบ้านทุ่งฟ้าฮ่าม ชาวไทลื้อในชุมชนบ้านทับกุ่มารทอง และชาวอาข่าในชุมชนบ้านผาแตกตำบลท่าข้าวเปลือก ส่วนแนวทางการนำอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์มาจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การผสมผสานอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่นมาใช้จัดการท่องเที่ยว จากจุดเด่นด้านความสัมพันธ์ทางสังคมแบบเครือญาติและประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานโดยรอบเวียงหนองล่อง

คำสำคัญ : อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

Abstract

The research aims to study the cultural identity of 5 ethnic groups, Yong , Lue, Akha, Thai-Isan, and Northern indigenous people, who live together at Wieng Nong Lom wetland, and to study their identity or custom, beliefs, and social relationship among their living. The research has decided to use the ethnic research methodology by data gathering from the interviews and 400 questionnaires. It found that the cultural identities of ethnic groups that they are able to take advantage of for the tourism management are architecture, language, tradition, belief, folk play and music, including skills, knowledge, and local wisdom identities.

In addition, the study has shown that Tai Lue is the largest of the ethnic groups living in Wieng Nong Lom wetland with the Northern indigenous people being the second largest. The Thai-Isan ethnic group can mostly be found in the Yo-Nok district and Tung Fah Ham village, while the Lue ethnic group mostly lives in Ban Tab Kuman Tong community. Meanwhile, the Ban Pa Tak, Ta Khao Pliang district is the place where the majority of Akha live. Finally, the study leads to find the guideline to apply the identity of these ethnic groups for tourism activity management is the identity integration of distinguished ethnic group who has remarkable social relationship among the kindred and habitation history at Wieng Nong Lom wetland.

Keyword: cultural identity